Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 28 (126) Warszawa, 8 lipca 1939 r. Rok IV

TREŚĆ: str.

ROZPORZĄDZENIE O WYKONANIU USTAWY O PODATKU OBROTOWYM

IV. Podstawa opodatkowania

4. Czynności kredytowe.

(ciąg dalszy) *)

1. Ustawa o podatku obrotowym, inaczej niż poprzednio obowiązujące przepisy o podatku przemysłowym opodatkowuje czynności kretowe, *nie tylko* wtedy, gdy są wykonywane *przez instytucje bankowe,* lecz również — *przez każdą inną osobę fizyczną lub prawną* (por. § 38 p. a i b rozp. wyk.).

*) OBP, nr nr 22, 23, 24, 25, 26 rb.

Jednocześnie jednak następuje *zwężenie zakresu podatkowego* w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym.

Mianowicie, pod rządem ustawy o podatku przemysłowym podlegały opodatkowaniu wszelkie wpływy przedsiębiorstw bankowych z tytułu procentów, chociażby nie chodziło o czynności, charakterystyczne dla przedsiębiorstw bankowych. Tak np. w wyroku l. rej. 8602/34 i 8603/34 (OPA, 1937, poz. 1703) NTA uznał za część obrotu przedsiębiorstwa bankowego odsetki pobrane od zakredytowanej części ceny kupna za nieruchomości, przez nie (w toku likwidacji) sprzedane („... za obrót podatkowy uznaje ustawa m. in. w domach bankowych sumę pobranych i należnych procentów *bez odróżnienia tytułu należności tychże,* czyli nie czyni ustawa różnicy, czy procenty płyną z lokat i z jakiego rodzaju lokaty, czy też z wierzytelności lub z innego tytułu. Wpływów z procentów nie wiąże też ustawa... ze świadczeniem usług sensu stricto, tj. takich, za które z reguły pobiera się prowizję lub komisowe. W ramach tego przepisu zatem (art. 5 p. 2) są też rzeczą obojętną zarówno przyczyny lokaty procentowej majątku czy też jego części, jakoteż czas trwania tejże"). Obecnie natomiast ustawa opodatkowuje „czynności kredytowe", a mianowicie — jak podkreśla rozp. wyk. — czynności, *które są lub mogą być czynnościami przedsiębiorstw bankowych,* tj. są dla tych przedsiębiorstw charakterystyczne.

Z drugiej strony, nawet otrzymanie procentów z tytułu czynności kredytowych *nie stanowi obrotu, jeżeli nie ma miejsca „w ramach zawodowego wykonywania tych czynności"*, tj. gdy nie towarzyszy im zamiar stworzenia sobie z tych czynności przynajmniej ubocznego *źródła* przychodu (§ 38 ust. 2 i § 5 ust. 1).

Jeżeli więc np. przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe dyskontuje sporadycznie weksle osobom trzecim, uzyskane procenty nie podlegają podatkowi obrotowemu.

2. Obrót z czynności kredytowych składa się *z dwu rodzajów:* a) z sumy należnych procentów i innych wynagrodzeń za świadczenia (np. prowizja, komisowe) i b) z zysku brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi (art. 6 p. 1 ustawy i § 39 ust. 1 rozp. wyk.).

Przez *zysk brutto z operacji,* o których tu mowa, rozumie rozp. wyk. nadwyżkę między ceną, uzyskaną przy *sprzedaży,* a ceną nabycia. Tak też stanowiło rozp. wyk. do ustawy o pod. przem. Pod rządem tej ostatniej ustawy orzekł NTA, że zwyżka kursu papierów wartościowych tudzież innych walorów giełdowych, posiadanych przez przedsiębiorstwo bankowe, nie jest wliczana do podstawy wymiaru podatku. Ustawa wymaga bowiem dokonania przez płatnika *operacji. „Za operację atoli nie można uznać samego kupna, czy też nawet posiadania walorów. Przyrost zaś wartości* papieru wartościowego wskutek podwyższenia się ceny giełdowej takiego papieru jest zwiększeniem majątku, ale *nie zyskiem osiągniętym z operacji* papierami, co wynika zresztą z samego pojęcia słowa operacja" (wyrok z d. 30.1.1935, l. rej. 9203/31, OPA poz. 987).

Jeżeli nabycie nastąpiło w ubiegłych okresach operacyjnych zysk brutto ze sprzedaży stanowi również różnica między ceną sprzedażną a ceną nabycia, chyba że płatnik nie może udowodnić ceny nabycia. *W tym przypadku podatek należy się od różnicy* między ceną sprze-

dażną walorów *a ich wartością*, wykazaną w bilansie otwarcia okresu operacyjnego, w którym nastąpiła sprzedaż (§ 39 ust. 2). Poprzednie rozp. wyk. (§ 19 ust. 3) zamiast ceny nabycia polecało brać zawsze pod uwagę wartość, wykazaną w bilansie otwarcia, choćby cena nabycia była znana i udokumentowana.

3. *Z zysku brutto* z omawianych operacji *należy potrącić straty* poniesione *„przy sprzedaży* walut obcych, dewiz wszelkiego rodzaju papierów wartościowych w roku podatkowym, obliczone według zasad analogicznych" (§ 39 ust. 2 zd. 2). W tym przedmiocie nie stracił aktualności (ze względu na identyczność odnośnych przepisów) wyrok NTA, 7.3.1935 r. l. rej. 2010/33 (OPA, 1143), w którym czytamy: „Pod względem ekonomicznym, a ten wzgląd jest przy ustalaniu podstawy opodatkowania rozstrzygający, *na równi z pozbyciem stoi przypadek, gdy wartość papieru stała się równa zeru i gdy równocześnie jest pewne, że wartość ta nie może się zmienić.* Ma to miejsce np. wskutek likwidacji przedsiębiorstwa, która pochłonęła cały jego majątek, reprezentowany przez papiery wartościowe, dające posiadaczowi prawo do części majątku, np. akcje... O ile więc władza pozwana odmówiła odliczenia od ustalonego obrotu strat na papierach wartościowych tylko z tego powodu, że straty te nie powstały wskutek dokonanej sprzedaży, to stanowisko jej przedstawia się jako niezgodne z ustawą".

4. *Wpływy z uponów* od papierów wartościowych stanowią część zysku brutto z dokonanych operacji. Jest bez znaczenia, czy papiery są traktowane jako lokata kapitału czy też jako towar (§ 39 ust. 2 zd. 3). Przy określeniu zysku brutto, wynikającego ze sprzedaży walorów, rozp. wyk. nie zawiera takiego zastrzeżenia. Nie można jednak sądzić, że nie stanowi obrotu zysk ze sprzedaży papierów, stanowiących formę lokaty kapitału przedsiębiorstwa bankowego. Ustawa bowiem mówi ogólnie o zysku z operacji wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi (tak też na tle przepisów ustawy o pod. przem. cytowany wyżej wyrok NTA, OPA 1143). Jednakże lokata kapitału musi się łączyć z posiadaniem papieru *wartościowego. Udziały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością* nie podpadają pod pojęcie papierów wartościowych w rozumieniu omawianych przepisów i *zysk na sprzedaży takich udziałów* nie stanowi składnika obrotu podatkowego przedsiębiorstwa bankowego (wyrok NTA z d. 10.1.1935 r., l. rej. 3084/33, OPA, 1935, poz. 1014). Brak bowiem — jak stwierdza NTA w tym wyroku — tym udziałom „istotnych przymiotów *łatwej* zbywalności *i częstotliwości obrotu.* Nie są też papierami dopuszczonymi do obrotu giełdowego, a zatem nie mają kursu giełdowego...".

A. Weber
adwokat

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

117.

DOLICZENIE DOCHODU MAŁŻONKA DO DOCHODU GŁOWY RODZINY

Przepis ust. 2 art. 11 ustawy o podatku dochodowym, o' oddzielnym opodatkowaniu dochodu członków rodziny, osiągniętego ze źródeł, o których mowa w art. 3 p. 3 lit. b) i p. 5 ustawy, nie ma zastosowania do głowy rodziny. (teza) *)

NTA, 4 kwietnia 1939 r., I. rej. 4458/37

Z uzasadnienia: Władza wymiarowa doliczyła do dochodu skarżącego, uzyskanego w r. 1935 z *kancelarii adwokackiej dochód żony z gruntów i budynków,* przeciwko czemu wniósł skarżący odwołanie. Pozwana władza nie uwzględniła odwołania, powołując się na przepis art. 11 ustawy o państwowym podatku dochodowym w brzmieniu poz. 6 Dz. Ust. z r. 1936.

W skardze na decyzję odwoławczą do Najwyższego Trybunału Administracyjnego zarzuca skarżący obrazę art. 11 ustawy i wadliwość postępowania.

Władza pozwana w odpowiedzi na skargę wnosi o jej oddalenie, jako nieuzasadnionej.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje.

Zagadnieniem, czy i w jakich warunkach w związku z nowelizacją przepisów art. 11 ustawy o p. pod. dochod. dokonaną dekretem Prezydenta R. P. z 22 listopada 1935 r. (Dz. Ust. poz. 518) podlega doliczaniu do dochodu głowy rodziny dochód małżonka, zajmował się już Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 1 grudnia 1938 r. L. Rej. 3940/37, w którym orzekł, że *w myśl ust. 1 art. 11 w znowelizowanym brzmieniu, które do rozpoznawanego wypadku ma zastosowanie, dochód małżonka, osiągnięty z innych źródeł niż wymienione w ust. 2 cyt. art. 11, dolicza się zawsze do dochodu głowy rodziny,* niezależnie czy dochody te użytkowuje głowa rodziny lub rozporządza nimi czy też nie, z tym jedynie zastrzeżeniem, by małżeństwo nie było sądownie rozłączone.

Gdy w rozpoznawanej sprawie jest poza sporem kwestia wysokości dochodu, oraz okoliczność, że skarżący jest głową rodziny i że z żoną nie jest sądownie rozłączony, Najwyższy Trybunał Administracyjny, powołując się, w myśl § 57 swego regulaminu, na motywy cytowanego wyroku za L. Rej. 3940/37, że doliczenie dochodu żony, jako uzyskanego z gruntów i budynków nastąpiło zgodnie z prawem.

---

*) Art. 11 ustawy o podatku dochodowym ma brzmienie następujące:

„Do dochodów głowy rodziny dolicza się dochody jej małżonka sądownie nierozłączonego oraz dochody krewnych zstępnych, o ile głowie rodziny służy prawo rozporządzania dochodami ze źródeł, należących do krewnych zstępnych, lub też prawo użytkowania tych dochodów.

Jeżeli jednak dochód wymienionych członków rodziny osiągnięty został ze źródeł, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt. b („z zajęć zawodowych i wszelkich innych zatrudnień o celach zarobkowych"—dopisek Redakcji) i ust. 5 (z uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, dop. Redakcji) ustawy niniejszej, wówczas co do do tego dochodu członkowie rodziny podlegają oddzielnemu opodatkowaniu".

W tych warunkach Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał zarzut wadliwości postępowania, z uwagi na niedostateczne uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia za nieistotny, a to tym bardziej, że skarżący nie poniósł żadnego uszczerbku w swych prawach obrony.

Co się zaś tyczy wywodów skarżącego, jakoby władza zapoznała tę okoliczność, że skarżący, jako głowa rodziny, nie przestał być jej członkiem, a skoro tak, to dochód jego, pochodzący z adwokatury podlega zawsze odrębnemu opodatkowaniu na zasadzie ust. 2 art. 11 ustawy i łączony z dochodem żony być nie może, to Najwyższy Trybunał Administracyjny stwierdza, że *opodatkowanie dochodów głowy rodziny, jako samodzielnego podmiotu podatku dochodowego, uregulowane jest przepisem art. 1 ustawy, zaś przepis ust. 1 art. 11 ustawy wprowadzony został przez ustawodawcę jedynie w celu umożliwienia doliczenia do dochodu głowy rodziny dochodów sądownie nierozłączonego małżonka i krewnych zstępnych* (przy warunku rozporządzalności i użytkowania ich dochodów). Pod warunkami zatem, określonymi w ust. 1 i o ile nie chodzi o dochody wymienione w ust. 2, żona głowy rodziny i krewni zstępni nie mogą stanowić odrębnych podmiotów podatkowych. Ustęp 2 omawianego artykułu odstępuje od tej zasady i nakazuje traktowanie małżonka nie będącego głową rodziny i krewnych zstępnych głowy rodziny jako odrębnych podmiotów opodatkowania podatkiem dochodowym, o ile dochód ich pochodzi ze źródeł przewidzianych w art. 3 pkt. 3 lit. b) i pkt. 5 ustawy o podatku dochodowym. Powyższe stanowisko nie stoi bynajmniej w kolizji z użytym w intytulacji odnośnego działu określeniem, gdyż w dziale tym jest regulowany sposób opodatkowania członków rodziny, mających głowę rodziny, a nie będących oczywiście zarazem głową rodziny.

Z tych zasad Najwyższy Trybunał Administracyjny oddalił skargę, jako nieuzasadnioną.

118.

DOCHOD PODATKOWY U OSÓB NIE PROWADZĄCYCH KSIĄG HANDLOWYCH.

U płatnika, nie prowadzącego prawidłowych ksiąg handlowych, ani nie jest przychodem powstałe na jego rzecz po stronie jego kontrahentów zobowiązanie do zapłaty wynagrodzenia, ani też nie staje się przychodem przez sam fakt udokumentowania tego rodzaju zobowiązania.

NTA, 13 czerwca 1936, I. rej. 552/37, OPA, 1938, poz. 2436.

Z uzasadnienia. Zaskarżonym orzeczeniem uznano za składnik dochodu skarżącego osiągniętego w r. 1932 sumę zł. 20.000 stanowlącą część należnej mu od J. L. kwoty zł. 28.000, na poczet której otrzymał skarżący (jak świadczy protokół badania ksiąg majątku D. z 13. 1. 1934) gotówką w różnych terminach zł. 9.000 oraz 30. 6. 1932 weksle z datą wystawienia 9. 11. 1931 na kwotę zł. 20.000. Wedle tegoż protokółu weksle te zgodnie z oświadczeniem prowadzącego księgi buchaltera oraz z zapisami w księdze wekslowej były wekslami gwarancyjnymi i nie mogły być przez skarżącego dyskontowane bez uprzedniego porozumienia się z zarządem majątku D. Protokółem z 31. 10. 1933 stwierdzono, że skarżący okazał weksle, podpisane przez pełnomocnika J. L., na kwotę zł. 20.000 oświadczając, że weksle te stanowiły zabezpieczenie jego pretensji do L. Władza pozwana staje w zaskarżonym orzeczeniu na stanowisku prawnym, że suma zł. 20.000 stanowi dochód skarżącego, jako przychód mający wartość pieniężną, przy czym termin płatności weksli względnie czas wykonania przyjętego po wystawieniu weksli przez L. zobowiązania pokrycia należności skarżącego drogą oddania mu na własność odpowiedniej ilości gruntów z majątku D. nie ma zasadniczego znaczenia, albowiem miarodajny jest fakt otrzymania

zapłaty w formie zobowiązania, mającego wartość pieniężną.

Na zarzuty skargi rozważył NTA co następuje:

Skarga podnosi przede wszystkim zarzut obrazy art. 6 i 17 ustawy o podatku dochodowym. Zarzut ten jest trafny. Skarżący miał z tytułu prowadzenia spraw podatkowych majątku D. pretensję do właściciela tego majątku, uznaną w księgach majątku w r. 1932 na kwotę zł. 28.000 i na poczet tej pretensji otrzymał gotówką w r. 1930 i 1931 kwotę zł. 9.000 Jak stwierdzają akta, dalsza część tej pretensji zabezpieczona była akceptami wekslowymi wystawionymi w r. 1931 na łączną sumę zł. 20.000, których skarżący w r. 1932 ani nie zdyskontował, ani nie zrealizował, Ponadto w tymże 1932 r. otrzymał skarżący od pełnomocnika L., Tadeusza M., znajdujące się w aktach w wierzytelnym odpisie pismo, potwierdzające należność sumy zł. 28.000 i zawierające zobowiązanie do „uregulowania" tej sumy drogą „przelania na imię" skarżącego obszaru gruntów, który później zostanie ustalony. Brak w aktach jakiegokolwiek śladu, by zobowiązanie to w r. 1932 zostało zrealizowane—znajdują się natomiast w aktach dokumenty, stwierdzające, że po r. 1932 toczył się spór sądowy między skarżącym a L., o zapłatę należnego skarżącemu honorarium w resztującej kwocie zł. 20.000 oraz, że w dniu 10. 6. 1936 Wojewódzki Urząd Rozjemczy do spraw majątkowych posiadaczy większych gospodarstw wiejskich w Białymstoku zatwierdził zawartą między skarżącym a L. ugodę w tym przedmiocie, którą pretensja skarżącego została zredukowana do kwoty zł 8.900, a L. zobowiązał się zapłacić tę kwotę w ratach.

Jest więc z aktów widoczne, że skarżący w r. 1932 przychodu w kwocie zł. 20.000 z tytułu honorarium od L. nie uzyskał, a tylko ustalona została w tym roku wysokość tego honorarium i zaciągnięte przez L. względnie tegoż pełnomocników pewne zobowiązania co do sposobu jego zapłaty, zresztą w następstwie nie wykonane. *Ani weksle gwarancyjne, przez skarżącego nie zrealizowane i znajdujące się w jego posiadaniu po r. 1932, ani nie obleczone w żadną formę prawnie obowiązującą przyrzeczenie uregulowania pretensji drogą „przelania" gruntów, nie stanowiły przychodu skarżącego w r. 1932, ani też stanowić go nie mogły.* U płatnika, nie prowadzącego prawidłowych ksiąg handlowych, ani nie jest przychodem powstałe na jego rzecz po stronie jego kontrahentów zobowiązanie do zapłaty wynagrodzenia za jego czynności zawodowe, ani też nie staje się przychodem przez sam fakt udokumentowania tego rodzaju zobowiązania w ten lub inny sposób.

Z tych powodów NTA — pomijając, jako w tym stanie rzeczy bezprzedmiotowe, dalsze zarzuty skargi — uchylił zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z prawem.

119.

NORMY DOCHODOWOŚCI.

Jeśli płatnik powołuje w odwołaniu biegłego celem stwierdzenia, że ze względu na szczególną strukturę jego przedsiębiorstwa i odmienne warunki działalności — zyskowność jego przedsiębiorstwa jest niższa od przyjętej średniej dochodowości dla danej branży — władza nie może zaniechać przesłuchania powołanego biegłego.

NTA, 9 grudnia 1938, l. rej. 1832/35.

Z uzasadnienia: ... Zarzut skargi jest słuszny. Płatnik w odwołaniu wskazywał na pewną szczególną strukturę swego przedsiębiorstwa i na odmienne warunki jego działalności w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami tej samej branży i w celu udowodnienia tezy, iż zyskowność jego przedsiębiorstwa jest niższa od przyjętej przy wymiarze stopy 8% powoływał się na biegłych, wska-

zanych przez odpowiednie organizacje zawodowe. Władza pozwana umotywowała odrzucenie wniosku dowodowego tym, że przeprowadzenie go nie wniosłoby niczego nowego, gdyż normy średniej zyskowności zostały ustalone również przez biegłych z danej branży. Motywy te nic są trafne, oczywiście bowiem odmienny jest zakres opinii biegłych. gdy chodzi o ustalenie przeciętnej, średniej normy zyskowności dla ogółu przedsiębiorstw, a odmienny gdy idzie o porównanie indywidualne oznaczonego przedsiębiorstwa typem przeciętnym przedsiębiorstwa danej branży i ustalenie, czy zyskowność danego konkretnego przedsiębiorstwa w jego konkretnych warunkach egzystencji i pracy odpowiada ustalonym normom przeciętności...

120.

DOWÓD ZE ŚWIADKA NA „ŚCIŚLE OKREŚLONE OKOLICZNOŚCI".

Jeżeli płatnik powołuje w odwołaniu świadka celem ustalenia wydajności mąki, ceny wypiekanego pieczywa, ilości dni pracy — władza odwoławcza nie może zaniechać przesłuchania powołanego świadka.

NTA, 25 stycznia 1939, l. rej. 5950/37.

Z uzasadnienia: ...Skarżący, kwestionując w odwołaniu dane faktyczne zawarte w zeznaniu biegłego K., przytoczył — poza wspomnianymi okolicznościami dotyczącymi ilości i źródeł zakupu mąki — *szczegółowe twierdzenia faktyczne co do wydajności mąki, ilości i ceny wypiekanego dziennie pieczywa oraz ilości dni pracy, dochodząc na podstawie tych danych do obliczenia wysokości obrotu* zupełnie odmienego od przyjętego przez biegłego. Określając następnie te szczegółowe twierdzenia faktyczne w streszczeniu jako „okoliczności dotyczące wydajności pieczywa, kalkulacji i osiągalnych obrotów", *powołał się na dowód ze świadka i biegłego S.*

W tym stanie rzeczy NTA nie mógł podzielić zdania wyrażonego w zaskarżonym orzeczeniu a podtrzymanego w odpowiedzi na skargę, jakoby żadne z powyższych przytoczonych w odwołaniu twierdzeń faktycznych nie było konkretną okolicznością faktyczną w rozumieniu art. 107 § 1 OP i jakoby zatem uzasadnione było pominięcie w całości ofiarowanego na powyższe okoliczności wspomnianego dowodu. Nie mogło zaś stanowić należytego odparcia tych twierdzeń samo powołanie się w zaskarżonym orzeczeniu na wspomnianą opinię biegłego, skoro te twierdzenia odwołania odwołania zmierzały właśnie do wykazania, że przyjęte w tej opini ustalenia faktyczne są mylne.

W tym stanie rzeczy należało uznać, że *zaniechanie przesłuchania S. stanowi istotną wadliwość postępowania...*

121.

STRATA Z POWODU NIEZAMORTYZOWANIA OBIEKTU.

Strata w postaci niezamortyzowania całkowitej wartości obiektu przy jego usunięciu ze źródła dochodu z nakazu władzy i zastąpieniu innym, jest potrącalna — choćby przez to, źródło dochodu uległo ulepszeniu *).

NTA, 26 stycznia 1938, l. rej. 10·528/34.

Z uzasadnienia: Zaskarżonym orzeczeniem władza pozwana doliczyła do zysku bilansowego skarżącej m. in. następujące kwoty: zł 21.597.36 odpisane na stratę przy zamianie magazynu drewnianego na murowany... i zł 17.073.80 poniesionych kosztów zamiany stropu drew-

---

*) Por. wyrok NTA, 9 grudnia 1938, l. rej. 3229/35, OBP, rb. nr 21 str. 347 i artykuł adw. Webera pt. „Potrącalność wydatków na odnowienie urządzeń fabrycznych", OBP, rb. nr 22, str. 358.

nianego na żelazny. Doliczenie powyższych kwot władza uzasadniła m. in. przepisami art. 6, 8, 21 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 DURP)...

NTA rozważył co następuje:

Co do odpisanej na straty kwoty zł 21.597.36 stanowiącej *niezamortyzowaną wartość drewnianego magazynu* zastąpionego na żądanie władz nowym budynkiem murowanym, to jakkolwiek oczywiście ten nowy murowany magazyn stanowi ulepszenie źródła dochodu, to jednak poniesiona skutkiem zburzenia budynku starego, nie całkowicie zamortyzowanego, strata w myśl stałej judykatury NTA jest potrącalna (art. 6 ustawy o pod. doch.). To samo dotyczy odpowiedniej części kwoty zł 17.073.80 wydatkowanej na zastąpienie drewnianego stropu żelaznym (por. wyrok NTA z 7.12. 1931 l. rej. 6400/29, Zb. wyr. nr 511 S).

122.

POTRĄCALNOŚĆ BONIFIKAT.

Niewykazanie w dzienniku nazwisk odbiorców, którym udzielono bonifikat, jakkolwiek stanowi uchybienie w księgowaniu, nie uzasadnia samo przez się uznania tego wydatku za niepotrącalny, lecz tylko prawo władzy do żądania uzupełniających dowodów.

NTA, 8 czerwca 1938, l. rej. 4028/34,

Z uzasadnienia: Zaskarżoną decyzją doliczono do podstawy wymiaru podatku dochodowego na r. 1932, ustalonej na zasadzie ksiąg handlowych przedsiębiorstwa skarżącego, kwotę zł. 3.200 figurującą na rachunku bonifikat, a to *„wobec nieprzeprowadzenia w dzienniku, komu zostały udzielone powyższe bonifikaty"*. Skarżący przedłożył po rewizji ksiąg — bez wezwania ze strony władzy — na dowód wykaz tych bonikat, z podaniem nazwisk i adresów odbiorców oraz sum na każdego przypadających, w odwołaniu zaś zarzucił, że władza skarbowa miała możność sprawdzenia tego wykazu. W tym stanie rzeczy uznał NTA, że postępowanie dotknięte jest istotną wadliwością. Uzasadnienie zaskarżonej decyzji, natury wyłącznie prawnej, i w tej też płaszczyźnie przez skargę zwalczane, nie stanowi dostatecznego jej umotywowania. *Brak w dzienniku poszczególnych nazwisk odbiorców, którym udzielono bonifikat, stanowi wprawdzie formalne uchybienie w księgowaniu, jednak dla wymiaru podatku dochodowego wadliwość ta nie może mieć tego znaczenia, by już z jej powodu odnośny wydatek miał być uznany niepotrącalny;* wadliwość ta pociąga za sobą jedynie *prawo władzy do żądanin—w razie wątpliwości—przedłożenia dowodów na dokonane wpłaty lub zarachowania odoośnych bonifikat* na rzecz poszczególnych, wymienionych w wykazie odbiorców. Gdy atoli władza tego nie uczyniła i w prawidłowym postępowaniu wyjaśniającym nie ustaliła rzeczywistego stanu faktycznego, nie miała ona prawnej dostatecznej podstawy do dokonania spornego doliczenia, a tym samym zaskarżona decyzja uznana być musi za wadliwą.

123.

OPŁATA STEMPLOWA OD PORĘKI PRZY OTWARCIU KREDYTU PRZEZ SPÓŁDZIELNIĘ.

Poręka, udzielona przy otwarciu przez spółdzielnię członkowi kredytu, podpada pod zwolnienie przewidziane w ust. 2 art. 117 u. o. s.*) (zasada

---

*) Art. 117 uos ma następujące brzmienie:

„Pismo, stwierdzające udzielenie poręczenia (porękę), podlega opłacie w kwocie zł. 5; opłata od poręczenia względnie suma opłat od wszystkich poręczeń, tyczących się tego samego zobowiązania, nie może przewyższać o połowę opłaty

prawna, wpisana do księgi zasad prawnych).

Uchwała Kolegium Zwiększonego NTA, 25 lutego 1939, l. rej. 1417/37, wyrok NTA, 1 marca 1939, l. rej. 1417/37.

Z uzasadnienia: Od 91 pism, którymi N., Spółdzielnia z nieogr. odp. w N. udzieliła swym członkom kredytu na rachunku bieżącym w różnych kwotach za poręczeniem osób trzecich, uiszczono znaczkami stemplowymi opłatę w wysokości 1.0% od sumy udzielonego kredytu. Nakazem płatniczym z 15.7.1934 wymierzył Urząd Skarbowy w S. Spódzielni w myśl art. 117 ust. 1 u. o. s. od wspomnianych pism opłatę stemplową od poręczeń. Wniesionego od wymiaru odwołania, w którym Spółdzielnia twierdziła, że poręczenia, zawarte w zakwestionowanych pismach, są w myśl ust. 2 art. 117 u. o. s. wolne od opłaty stemplowej, nie uwzględniła Izba Skarbowa w G. orzeczeniem z 11 stycznia 1937, gdyż przewidziane w ust. 2 art. 117 u. o. s. uwolnienie dotyczy jedynie poręki przy pożyczce już udzielonej członkowi Spółdzielni, a nie przy otwarciu mu kredytu do określonej wysokości, co nie jest równoznaczne z udzieleniem pożyczki...

NTA rozważył co następuje:

Poręka przy otwarciu kredytu jest w istocie swej niczym innym jak poręką przy pożyczkach, udzielonych w ramach otwartego kredytu. Poręczyciel przy otwarciu kredytu ręczy za dług wzgl. za długi przyszłe do wysokości oznaczonej z góry, tj. do wysokości udzielonego kredytu. Skoro zaś wg § 765 Kod. cyw. niem., mającego w danym wypadku zastosowanie, zgodnie zresztą z art. 627 kz, można poręczyć również za dług przyszły albo za dług warunkowy, a ust. 2 art. 117 u.o.s. stanowiąc iż wolna jest od opłaty poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnię członkowi, nie czyni różnicy między poręką za dług już nie istniejący a długiem mogącym powstać w przyszłości, to wychodząc z powyższych założeń kolegium zwiększone NTA uchwałą z 25. 2. 1939 uznało, że poręka przy otwarciu kredytu udzielonego przez spółdzielnię członkowi korzysta również z uwolnienia, o którym mowa w ust. 2 art. 116 u.o.s. Wobec powyższego bez znaczenia jest podniesiona przez władzę pozwaną w odpowiedzi na skargę okoliczność, iz w u.o.s. o pismach stwierdzających umowę o pożyczkę w rozdziale XXI, a o pismach stwierdzających umowę w przedmiocie otwarcia kredytu w rozdziale XXVII i że art. 117 u.o.s. umieszczony jest tylko w rozdziale traktującym o pismach stwierdzających umowę o pożyczkę.

Z tych powodów uchylił NTA zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z prawem.

---

od pisma, stwierdzającego zobowiązanie, dla którego udzielono poręczeń.

Wolne są od opłaty: poręka wekslowa i poręka na czeku; poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnię członkowi; poręka za zobowiązanie, stwierdzone obligiem, który ustawa niniejsza (art. 120) zwalnia od opłaty stemplowej".

124.

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI A ODLICZENIE ZAPŁACONYCH PODATKÓW.

Normy średniej dochodowości zawierają już w sobie zwyczajne potrącenia względnie odliczenia właściwe danemu źródłu dochodu, a do takich należy, o ile chodzi o dom miejski, należytość gminna za wodę.

NTA, 15 września 1937, l. rej. 7744/34.

Z uzasadnienia: ...Skarga zarzuca naruszenie ustawy oraz niezgodność przyjętego przez władzę stanu faktycznego z aktami sprawy, opierając te zarzuty na tym, że wbrew treści zaskarżonego orzeczenia nie została od dochodu podat-

nika (z domu) potrącona zapłacona przez niego w r. 1931 należytość gminna za wodę w kwocie zł 818.

Zarzuty powyższe należało uznać za nieuzasadnione. Jak bowiem wynika z zaskarżonego orzeczenia, sporny dochód został ustalony przy zastosowaniu art. 63 ust. 2 ustawy o pod. doch. odmiennie od zeznania. Zaoczności wymiaru skarga w ogóle nie zwalcza, a tylko kwestionuje zasadność twierdzenia władzy pozwanej o potrąceniu z ustalonego dochodu brutto należytości za wodę. Gdyby nawet zarzut ten uznać za zarzut natury prawnej o tyle, że spór między stronami dotyczyłby kwestii, *czy w wypadku ustalenia dochodu z nieruchomości w drodze szacunku, tego rodzaju wydatki winny być oddzielnie potrącone, to i tak ujęty zarzut należy uznać za chybiony.* Jak to mianowicie ustala stała judykatuura NTA *), *normy średniej dochodowości zawierają już w sobie zwyczajne potrącenia względnie odliczenia właściwe danemu źródłu dochodu, a do takich niewątpliwie, o ile chodzi o dom miejski, należy należytość za wodę.* Z tego względu bezprzedmiotowy okazuje się też spór, wytoczony w skardze co do tego, czy dokonane przez władzę ryczałtowe potrącenie od uzgodnionej ze stroną sumy czynszu brutto obejmuje również sporną należność za wodę.

---

*) Według wyroku NTA z 4 stycznia 1939, l. rej. 774/36, 699/37 i 2224/37, „w przypadku, kiedy władze zastosowały normy szacunkowe zasadnie... płatnik nie może już domagać się, by mu osobno potrącono czy też odliczono pewne kategorie wydatków, uwzględnione w normie" (OPA, 1939, poz. 2478).

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

79.

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ Z POWODU BRAKU PRACY.

Wykonywanie zajęcia zarobkowego choćby ze względu na wysokość wynagrodzenia nieopowiedniego jest przeszkodą do powstania prawa do świadczeń na wypadek braku pracy.

NTA, 3 marca 1939, l. rej. 417/37.

Z uzasadnienia: Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Z art. 56 ust. 1) i 3) cyt. rozporządzenia w brzmieniu wprowadzonym nowelą z 22 marca 1933 r. poz. 289 Dz. Ust. wynika, że ustaje prawo do świadczeń, przewidzianych w cyt. rosporządzeniu: 1) jeżeli zabraknie któregokolwiek z warunków wymaganych do przyznania świadczenia i 2) jeżeli uprawniony do świadczeń z powodu braku pracy nie przyjął bez uzasadnionej przyczyny odpowiedniego zajęcia (art. 18 i 19) czyli jeżeli w szczególności brak przesłanek z art. 17 ust. 1 i 2, a więc gdy ubezpieczony nie jest zdolny do pracy i nie pozostaje, choćby z przerwami, bez pracy zależnej z powodu niemożności znalezienia odpowiedniej pracy w rozumieniu art. 18 i 19 cyt. rozporządzenia.

Na tej płaszczyźnie badając przedmiotowy wypadek, nie można uznać trafności skargi, która zarzuca przede wszystkim naruszenie materialnych przesłanek art. 17, 18 i 19 cyt. rozporządzenia. Brak pracy choćby z przerwami jest zasadniczym wymogiem, od którego istnienia jest uzależnione powstanie prawa do świadczeń na wypadek braku pracy.

Ustawodawca w art. 17 ust. 1 wyraźnie na ten brak pracy kładzie nacisk postanawiając, że moment ten jest decydujący. Tymczasem skarżący wyraźnie przyznaje, że był i jest w pracy zależnej, przeto — pomijając nieaktualną przesłankę z art. 17 ust. 1 p. 1 — chodziło by o to, czy istnieją przesłanki, przewidziane w art. 17 ust. 1 p. 2 cyt. rozporządzenia. Otóż w tym względzie skarżący bynajmniej nie twierdzi, by pozostawał nieprzerwanie bez pracy, przyznaje bowiem wyraźnie, że był i jest nadal lekarzem Szpitala Powszechnego w Krzemieńcu, kwestia zaś, czy to zajęcie ma być uznane za nieodpowiednie, nie ma znaczenia, skoro to zajęcie jest faktycznie wykonywane przez skarżącego, a *wykonywanie nawet nieodpowiedniego zajęcia pozbawia prawa do zasiłku.*

Zarówno przyjęcie, jak i kontynuowanie zajęcia zarobkowego, choćby ze względu na wysokość wynagrodzenia nieodpowiedniego (niższego) w rozumieniu art. 19 cyt. rozporządzenia, jest w myśl art. 17 cyt. rozporządzenia przeszkodą do powstania prawa do świadczeń na wypadek braku pracy. Wyjaśnił to bowiem NTA w wyroku z dnia 4 listopada 1936, L. Rej. 3710/34, odnośnie do przyjęcia takiego rzekomo nieodpowiedniego zajęcia, a wypadek ten mutatis mutandis ma zastosowanie w razie kontynuowania zajęcia.

W tym stanie rzeczy Trybunał uznał, że władza pozwana w zaskarżonym orzeczeniu nie dopuściła się zarzucanego naruszenia wskazanych w skardze przepisów prawnych, wobec czego należało skargę oddalić, jako nieuzasadnioną.

KSIĄŻKI NADESŁANE

Dr Juliusz Basseches i Mgr I. Korkis, adwokaci. Podatek obrotowy i ulgi inwestycyjne, Lwów 1939, Biblioteka Wydawnictw Prawniczych.

Autorzy zamieścili w tym zbiorze obok przepisów ustawowych, ogłoszone w 1939 r. rozporządzenia wykonawcze i szereg innych związkowych ustaw, rozporządzeń, okólników oraz orzecznictwo. — W osobnym dziale umieszczono ustawę o ulgach dla nowowznoszonych budowli oraz przepisy o ulgach dla nabywców pojazdów mechanicznych, które — uchylone wprawdzie — niezbędne będą jeszcze przez czas dłuższy w praktyce.

Dr Juliusz Basseches i Mgr I. Korkis, adwokaci. Ordynacja Podatkowa, Lwów 1939, Biblioteka Wydawnictw Prawniczych.

Zbiór obejmuje całość formalnego prawa podatkowego, a więc — Ordynację Podatkową wraz z rozporządzeniem wykonawczym, rozporządzenie o wymiarze i poborze podatku gruntowego, ustawę o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych i rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy, ustawę o odsetkach od zaległości podatkowych, rozporządzenie o organizacji i zakresie działania władz skarbowych oraz szereg innych przepisów. Specjalną uwagę poświęcono księgowości, którą opracowano w b. obszernym dziale. Obok tekstów ustaw i rozporządzeń podano komplet okólników Ministerstwa Skarbu, oraz orzecznictwo NTA i SN doprowadzone do maja 1939 r. Odrębny dział tworzą również przepisy odnoszące się do spłaty zaległości podatkowych, ulg i umorzeń podatkowych. Wydaną przez Ministra Skarbu dnia 31 grudnia 1934 r. Instrukcję Podatkową do OP dodano jako tomik odrębny. Całość zawiera przeszło 1200 stron druku. Układ bardzo przejrzysty.

Dr Tadeusz Blumenfeld adwokat i asystent Uniwersytetu J. K. we Lwowie, Dr Stanisław Moszkowicz, adwokat, Rejestrowe Prawa na samochodach i motocyklach, Lwów 1939, Biblioteka Wydawnictw Prawniczych.

Jest to komentarz do ustawy z d. 28.4. 1938 o rejestrowych prawach rzeczowych na pojazdach mechanicznych uzupełniony odnośnymi rozporządzeniami i zarządzeniami. Autorzy opracowali ponadto wzory umów, wniosków rejestrowych egzekucyjnych i „realizacyjnych". Praca daje więc całokształt niezbędnego materiału.

PORADNIA

412. *Branża Dziana Łódź.*

W przypadku gruntownego remontu maszyny (np. w razie zastąpienia zużytej jej części) można z poniesionych na remont wydatków **spisać na straty tylko kwotę, o którą przekraczają one sumy, odpisane na amortyzację maszyny.** Jeżeli np. z tytułu zużycia maszyny o wartości pierwotnej 10.000 zł spisano przed remontem 6.000 zł, remont zaś kosztował 8.000 zł, należy spisać na straty 2.000 zł (8.000 zł—6.000 zł). Reszta kosztów remontu (6.000 zł) podlega zaaktywowaniu, wobec czego odnowiona maszyna zyskuje ponownie wartość księgową 10 000 zł (4.000 zł+6000 zł). Gdyby natomiast w powyższym przykładzie remont kosztował tylko 5.000 zł, czyli mniej niż suma uprzednio odpisana na umorzenie (6.000 zł), należało by zaaktywować całą sumę 5.000 zł, wskutek czego maszyna miałaby po dokonaniu remontu wartość 9000 zł [(10.000—6.000) + 5.000] i od tej sumy należało by dokonywać normalne (10%) odpisy amortyzacyjne.

Jak z powyższego wynika zrozumiał Pan mylnie cytowany ustęp artykułu adw. Webera (ob. OBP, 1939, str. 342).

413. *S. R. W. Warszawa.*

1. Długość okresu, z którego upływem wierzytelność się przedawnia, zależy od jej natury. W zasadzie termin przedawnienia wynosi 20 lat, jeżeli ustawa inaczej nie stanowi. Dla przykładu podajemy, że wierzytelność kupców za dostarczone towary ulega przedawnieniu z upływem lat dwóch, wierzytelność pracowników z tytułu wynagrodzenia za pracę z upływem lat trzech itd.

2. W myśl art. 27 ustawy o pod. doch., **„o ile na utrzymaniu głowy rodziny, której dochód, podlegający opodatkowaniu nie przekracza 7.200 zł znajduje się więcej niż jeden członek rodziny, wówczas przypadającą stopę podatkową obniża się o dwa stopnie na każdego następnego członka rodziny".** Jeżeli więc płatnik ma na utrzymaniu 3 członków rodziny, stopę podatkową obniża się o cztery stopnie.

414. *Pracownik W.*

W myśl art. 3. p. 4 **od podatku obrotowego są wolne „świadczenia spełniane za wynagrodzenie, podlegające podatkowi dochodowemu wg Działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym".** Jest to jeden z wyjątków od ogólnej zasady (art. 1 p. 1), w myśl której wszelkie prywatno-prawne zawodowe i odpłatne świadczenia rzeczy bądź usług podlegają podatkowi obrotowemu. Wobec tego, jeżeli prowizja od obrotu, którą Pan otrzymuje tytułem wynagrodzenia jako „kierownik i sprzedawca" jest opodatkowana, ze względu na konkretne okoliczności, według Działu I (nie jest zresztą dla nas jasne, dlaczego nie ma tu miejsca dochód z pracy najemnej), zachodzi również obowiązek opłacania podatku obrotowego.

415. *Espero.*

1. **Wypowiedzenie pracy musi być stanowcze i wyraźne.** Oświadczenie pracodawcy, iż „nie wie, czy pracownik będzie mógł pracować" po pewnym okresie, nie jest jako wypowiedzenie skuteczne. Zresztą, wypowiedzenie umowy o pracę pracownika umysłowego powinno zawierać termin, w którym stosunek ulegnie rozwiązaniu i który nie może być krótszy, niż całe 3 miesiące kalendarzowe. Określenie w inny sposób okresu wypowiedzenia, np. w zależności od czasu trwania pewnej pracy (zamknięcia ksiąg) pozbawia wypowiedzenie skutków prawnych.

2. Bez zgody pracownika **nie można łączyć urlopu z okresem wypowiedzenia.**

3. Pytanie nie jest zrozumiałe. Pracownik obowiązany jest pracować w okresie wypowiedzenia.

4. Wypowiedzenie traci moc, **jeżeli po upływie 3 miesięcy pracownik jest nadal zatrudniony,** bez zawarcia z nim osobnej umowy na czas określony.

5. Jeżeli w powyższych warunkach (brak stanowczego wypowiedzenia i określenia czasu jego trwania) zostanie Pan zwolniony z chwilą sporządzenia bilansu, służyć będzie Panu prawo do odszkodowania w wysokości trzymiesięcznej pensji,

6. Wadliwe wypowiedzenie nie upoważnia pracownika do zaprzestania pracy i domagania się odszkodowania.

416. *A. P. N.*

Prawidłowe **księgi handlowe, założone wśród roku,** nie uzasadniają prawa do ulgi w podatku obrotowym. Nie muszą one też służyć za podstawę przy ustaleniu wysokości dochodu i obrotu za czas prowadzenia ich. Stanowisko NTA w tej drugiej kwestii nie jest zresztą jednolite (ob. OBP, 1938, str. 334, wyrok NTA i nasza glosa).

417. *Esel*

Właściciel przedsiębiorstwa, wyjeżdżając na kilka dni do pobliskiego większego miasta, zawiera tam transakcje, otrzymuje wpłaty i dokonywa wypłat. Po powrocie do siedziby przedsiębiorstwa, w której są prowadzone księgi handlowe, komunikuje wszystkie zaszłości, podlegające zaksięgowaniu, buchalterowi, który je wpisuje pod datą bieżącą, z podaniem w treści daty zaszłości. Księgowanie powyższe jest prawidłowe. Kilkudniowe opóźnienie w księgowaniu, gdy jest — jak w niniejszym przypadku — usprawiedliwione, nie godzi w prawidłowość ksiąg.

418. *Prenumerator M. W.*

1. Nie widzimy uchybienia.

2. Należy **księgować drobną sprzedaż gotówkową** na podstawie wykazów utargu przynajmniej raz dziennie. Nie byłoby prawidłowe sporządzanie wykazów utargu łącznie za kilka dni.

3. W zestawieniu utargu, o którym mowa wyżej, wystarczy umieszczać poszczególne kwoty transakcji, zaś w zapisie do ksiąg zasadniczych — ogólną sumę utargu dziennego (ob. OBP, 1938, str. 252, wyrok NTA i glosę).

4. **Stwierdzenie „kolosalnej" a nieusprawiedliwionej różnicy między ilością worków, znajdującą się wśród roku w posiadaniu przedsiębiorstwa, a ilością zapisaną w księdze magazynowej, podważa prawidłowość ksiąg.**

5. **Przedsiębiorstwo III kategorii handlowej, którego obrót ustalony ostatecznym orzeczeniem władzy skarbowej do wymiaru państ. pod. przem. od obrotu za ostatni rok nie przewyższa kwoty 100.000 zł w stosunku rocznym,** nie jest uważane za przedsiębiorstwo prowadzone w większym rozmiarze. **Jeżeli jednak przedsiębiorstwo należy do kilku osób, które zawarły umowę, mającą na celu prowadzenie go wg zasad, odpowiadających przepisom Kodesu Handlowego o spółce jawnej lub komandytowej, właściwa izba przemysłowo - handlowa może je uznać za prowadzone w większym rozmiarze,** w którym to przypadku podlega ono zgłoszeniu do rejestru handlowe-

go (Rozp. Ministra Przemysłu i Handlu, DURP, 1936, poz. 590).

419. *Łódź 1100.*

Zagadnienie. Do czynności prowadzonej przez Panią stacji obsługi samochodów należy: 1) mycie, smarowanie i garażowanie samochodów, 2) drobne naprawy i 3) sprzedaż oliwy i części zamiennych. Zapytuje Pani, jak przedstawia się sprawa podatku obrotowego od powyższych świadczeń.

Opodatkowaniu podlegają wszystkie przychody z powyższych czynności, brak bowiem podstaw prawnych dla jakichkolwiek wyłączeń. Wprawdzie, m. in. mają tu miejsce czynności, polegające na pracy fizycznej, których celem nie jest wytwarzanie lub przetwarzanie i które też nie są rzemiosłem (mycie samochodu), czyli czynności, które w myśl art. 5 pkt 7 ustawy o pod. obr. są w zasadzie zwolnione od podatku. Jednakże, zgodnie z § 19 ust. 2 rozp. wyk., świadczenia, wynikające z takich czynności podlegają opodatkowaniu, gdyż stanowią one przedmiot działalności przedsiębiorstwa, zatrudniającego obce siły najemne.

O ile chodzi o **stawkę podatku,** należy, zdaniem naszym, przychody z tytułu **mycia, smarowania, garażowania samochodu oraz drobnych napraw** opodatkować wg stawki 3%, jako przewidzianej ogólnie dla przypadków wyraźnie niewymienionych, a więc właściwej dla tych wszystkich usług, stanowiących nierozdzielną całość. Natomiast **sprzedaż oliwy i części zamiennych,** podlega stawkom przewidzianym dla transakcji sprzedaży.

W myśl art. 7 ust. 2 ustawy o pod. obrot., **jeżeli świadczenie usług połączone jest ze świadczeniem nabytych lub wytworzonych w tym celu towarów,** obrót osiągnięty z tego tytułu podlega stawce właściwej dla obrotu za świadczenia usług. Jednakże, jak wyjaśnia § 44 ust. 2 rozp. wyk., **konieczne jest istotne i niepodzielne połączenie świadczeń obu rodzajów,** jak świadczenia pensjonatów, zakładów gastronomicznych itp. Takie połączenie sprzedaży i świadczenia usług ma miejsce, o ile chodzi np. o korzystanie przez stację z własnych smarów przy smarowaniu samochodów, lecz nie zachodzi ono pomiędzy czynnościami usługowymi stacji a sprzedażą oliwy i części zamiennych.

420. *J. K. Poznań.*

1. Poruszone przez Pana zagadnienie zostało rozstrzygnięte okólnikiem Min. Skarbu z 13.6.1924 r. LDPO 1169/II, wg którego **do członków rodziny w rozumieniu art. 27 ustawy o pod. doch. nie mogą być zaliczeni „ci członkowie rodziny, którzy bez względu na wiek, pracują w gospodarstwie rolnym lub leśnym, albo w przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym płatnika, albowiem w myśl postanowień części drugiej (obecnie trzeciej) art. 6, koszty wyżywienia tych ostatnich członków uwzględniane są przy obliczeniu dochodu podatkowego płatnika".**

2. Ob. OBP, 1939 str. 423 odp. nr 380.

421. *W.*

Obroty osiągnięte ze sprzedaży towarów zarówno przerobionych jak i nieprzerobionych przed sprzedażą **w aptekach,** podlegają opodatkowaniu według stawki 3%, bez względu na to, czy są prowadzone prawidłowe księgi handlowe oraz niezależnie od sumy obrotów.

422. *100.*

1. Można ostatecznie poprawiać również pojedyncze cyfry, przekreślając tylko niewłaściwie napisaną cyfrę tak, aby pozostała ona czytelna. Bardziej właściwe jest przekreślenie całej liczby.

2. Można prowadzić tylko jeden dziennik, obejmujący zarówno zaszłości kasowe jak i niegotówkowe.

3. Wg przepisów ustawy **o podatku od nieruchomości za oddzielną jednostkę podatkową w gminach miejskich uważa się** „nieruchomość, należącą do jednej osoby lub kilku osób **w częściach ułamkowych,** lecz nie przedzieloną uli-

cą, placem lub cudzą własnością (art. 3 ust. 1 p. a). Jak wyjaśnia rozp. wyk. (§ 15 ust. 1), przez „części ułamkowe" rozumie się części idealne, a więc nieposiadające określonych granic np. własność 5/7 budynku." Skoro więc grunt, o którym Pan pisze, został rejentalnie podzielony na fizycznie wyodrębnione części, stanowią one osobne jednostki podatkowe, pomimo nieujawnienia podziału w księdze hipotecznej.

Również w gminach wiejskich, gdy grunt, należący do kilku osób, został fizyczne podzielony, powstają odrębne jednostki podatkowe (art. 3 ust. 1 p. b.).

423. *En-Em., Suwałki.*

1. **Przed wydaniem towaru nie ma obowiązku zaksięgowania wystawionej faktury. Wystawienie faktury** samo przez się nie powoduje bowiem żadnej zmiany w stanie majątku sprzedawcy. **Zaksięgowanie faktury przed wydaniem towaru stwarzałoby zresztą przedwcześnie obrót podatkowy.** W myśl § 28 ust. 1 rozp. wyk. do ustawy o pod. obrot. „w przedsiębiorstwach prowadzących prawidłowe księgi handlowe obrót podatkowy powstaje z chwilą zaksięgowania należności za **spełnione** świadczenie."

2. **Księgowanie rachunków dostawców dopiero w chwili ich wyrównania** stanowi dostateczny powód uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe (wyrok NTA z 12.5.1937 r., l. rej. 6602/35 — 6605/35, OBP, 1937 str. 577).

3. **Należy księgować pod datą faktycznego wydania zboża z magazynu, a nie dopiero z chwilą odejścia wagonu,** do którego je załadowano (co ma miejsce następnego dnia). Podstawą zapisu może być wtórnik listu przewozowego, datowany dniem odejścia wagonu, ponieważ różnica między datą księgowania a datą dokumentu znajduje usprawiedliwienie w powyższych okolicznościach faktycznych.

424. *Młyn parowy w Wiśniowcu.*

W myśl art. 111 ustawy o ubezpieczeniu społecznym **dzieci ubezpieczonego korzystają z pomocy leczniczej ubezpieczalni do lat 16,** później zaś „jeżeli są niezdolne do zarobkowania, jeżeli zaś kształcą się w zakładach naukowych publicznych lub mających prawo publiczności, najdłużej do ukończenia 21 roku życia lub — w razie odbywania studiów w wyższych zakładach naukowych — do ukończenia 24 roku życia.

425. *Izykson Postawy.*

Stratę, powstałą wskutek konfiskaty zakupionego zboża jako nie nadającego się do spożycia, należy, zdaniem naszym, istotnie traktować analogicznie do straty, wynikłej z kradzieży lub pożaru, którą judykatura NTA uznaje za niepotrącalną.

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza. Warszawa, Senatorska 8.

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon

Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15